

De internationale universiteit

De Knop

Sinds Bologna kent het Europese universitaire landschap een groeiende compatibiliteit tussen de verschillende lidstaten. De invoering van het bama-systeem zorgde voor een toenemende graad van uniformisering van diploma's, terwijl verschillende Europese uitwisselingsinitiatieven (zoals de Tempus- en Erasmusprogramma's) ondersteund werden door een versterkte graad van uitwisselbaarheid van opleidingsonderdelen, en een wederzijdse erkenning hiervan. Bologna deed de universiteiten dan ook nadenken over hun internationale rol en hoe zij met internationale studenten dienen om te gaan. Het begrip 'internationalisering' was geboren.

Om dit proces in goede banen te leiden en om hun internationaal karakter te onderstrepen, stelden diverse universiteiten in het Europese landschap specifieke opdrachtgevers of vicerectoren belast met 'internationalisering' aan. Ook de VUB heeft sinds kort een opdrachtgever internationalisering, ook al kent onze universiteit een lange traditie van uitwisselingsprojecten en internationale samenwerking en is ze met 10 procent buitenlandse studenten een van de meest internationale universiteiten in Vlaanderen.

Internationalisering brengt echter belangrijke praktische consequenties met zich mee.

Het is een proces dat verweven dient te zijn binnen het doen en denken van elke dienst, iedere docent, iedere vorser, en dat door de volledige universitaire gemeenschap uitgedragen dient te worden. Dit betekent dat uitwisselingsprojecten en samenwerkingsakkoorden ingebed dienen te worden in het geheel van handelingen en academische processen aan de universiteit. Van het aanbieden van informatie en dienstverlening aan studenten en vorsers in verschillende talen tot het internationaliseren van studentenverenigingen – het zijn allemaal aspecten die onder het internationaliseringsproces vallen en waarvan de implementatie niet altijd evident is. Het risico van gettovorming (het isoleren van buitenlandse studenten en initiatieven) is immers nooit veraf.

Brussel, hoofdstad van Europa: ook voor het onderwijs?

Met de Europese Commissie, de Europese Raad, het Europees Parlement, de Sociale en Economische Raad, en met nog heel wat andere Europese en pan-Europese instellingen en bedrijven is Brussel werkelijk het kloppend hart van Europa. Onze hoofdstad telt ambassades en vertegenwoordigingen uit vrijwel elk land uit de wereld, heeft culturele en culinaire instellingen van divers pluimage en er wordt een schijnbaar grenzeloos aantal talen gesproken. Heel wat gemeenschappen in en rond Brussel kennen dan ook eigen onderwijsinstellingen. Diverse

nationale scholen vervolledigen zo de eigen Belgische onderwijsnetten. Daarenboven bieden enkele 'Europese scholen' tevens meertalig en hoogstaand onderwijs aan.

Dit studentenpotentieel wordt echter nauwelijks aangeboden. De strenge voorschriften om anderstalig onderwijs aan te bieden aan de Vlaamse universiteiten houdt het aanbod aan opleidingen voor deze groep studenten zeer beperkt. Ze vormen tevens een demper op de internationale rekruteringsambities van menig Vlaamse universiteit. De stop op het inrichten van nieuwe programma's laat de Vlaamse universiteiten evenmin toe om snel op de veranderende onderwijsmarkt in te spelen. Terwijl een groeiend aantal buitenlandse universiteiten in Brussel zijn deuren open met een pluriformiteit aan Engelstalige bachelor- en masteropleidingen, blijven de Vlaamse universiteiten noodgedwongen achterop hinken.

De Vrije Universiteit Brussel probeert om deze handicap te doorbreken door een verregaande samenwerking aan te gaan met de *Université Libre de Bruxelles*. Onder de noemer *Brussels University Alliance* zal de internationalisering aan beide universiteiten nieuw leven worden ingeblazen en zullen initiatieven worden ontplooid die gericht zijn op anderstalige en/of buitenlandse studenten.

De Brussels University Alliance kan hierbij drie troeven uitspelen: kwaliteit, multiculturaliteit en Europa. De samenwerking tussen ULB en VUB kan de kwaliteit van de aangeboden richtingen enkel versterken, temeer daar het aanbod zorgvuldig geselecteerd en gescreend zal worden. Als oudste universitaire instelling in Brussel heeft ULB (en dus ook VUB) daarenboven een multiculturele achtergrond die ongezien is in binnen- en buitenland. Hun inbedding in een van de meest internationale steden van de wereld is een absolute meerwaarde in het universitaire internationaliseringsproces. *Last but not least* is de Brussels University Alliance ingebed in de hoofdstad van Europa. Met gerenommeerde instituten als de *Institut d'Etudes Européennes*, het *Institute for European Studies* en het aan de VUB-gelieerde *Vesalius College* die uitgesproken Europese curricula aanbieden, staat de Brussels University Alliance garant voor Europese en internationaal erkende, hoogwaardige opleidingen met een grote aantrekkingskracht.

De VUB werkt reeds 40 jaar in een internationale stad. Ze is dan ook klaar om de eigen interne internationalisering aan te gaan.

Paul De Knop

is rector van de Vrije Universiteit Brussel.